

Tien jaar Bevers in het Kempen~Broek

FIGUUR 1

De Bever (*Castor fiber*) vindt zijn plek terug in het Kempen~Broek (foto: Olaf Op den Kamp).

Sinds eind 2003 leven er weer Bevers (*Castor fiber*) [figuur 1] in het Kempen~Broek. Dit gebeurde kort nadat in het Maasplassengebied bij Thorn en Stevensweert drie families met in totaal elf dieren waren uitgezet. Minimaal vier dieren uit deze groep verlieten het uitzetgebied en vestigden zich in het Mariahof en de Zig. Dit zijn voormalige visvijvers in het stroomgebied van de Abeek op Belgisch grondgebied, die al meer dan tien jaar een natuurbestemming hebben. Naar alle waarschijnlijkheid hebben de zich in deze gebieden gevestigde dieren vanaf 2006 de Nederlandse trajecten van de Ufelse Beek, de Leukerbeek en het bovenstroomse deel van de Tungelroyse beek vanuit België gekoloniseerd (DIJKSTRA, 2009). In het benedenstroomse deel van de Tungelroyse beek (Leudal) leefden ook al Bevers, maar deze konden vanwege de barrièrewerking van het kanaal Wessem-Nederweert het stroomopwaarts gelegen deel niet bereiken. Inmiddels heeft Rijkswaterstaat langs dit kanaal zogenaamde FUP's (Fauna Uitstap Plaatsen) aangelegd op plekken waar de beken met sifons het kanaal kruisen [figuur 2]. Hierdoor zijn migratieknelpunten opgelost, niet alleen voor de Bever maar ook voor de Otter (*Lutra lutra*) (HOUBEN & KURSTJENS, 2014) en tal van andere dieren.

FIGUUR 2

Fauna Uitstap Plaats (FUP) bij de kruising Tungelroyse beek met het kanaal Wessem-Nederweert. Rijkswaterstaat heeft diverse FUP's aangelegd in het kanaal Wessem-Nederweert ten behoeve van Otter (*Lutra lutra*), Bever (*Castor fiber*), Ree (*Capreolus capreolus*) en Wild zwijn (*Sus scrofa*) (foto: Gijs Kurstjens).

Anno 2014

Anno 2014 zijn veel beken en moerasgebieden in de Belgisch-Nederlandse grensstreek door Bevers bezet. Naar schatting leven er ongeveer 25 tot 30 dieren in het Kempen~Broek, verdeeld over circa acht locaties. Families zijn onder meer aanwezig in de Kootspeel/Roeventerpeel, de Moeselp Peel, de Roukespeel en het Heijkersbroek op Nederlands grondgebied en het Smeethof, het Mariahof en de Zig aan Belgische zijde. Daarnaast leven er op enkele locaties ook solitaire dieren. Lokaal bouwen de Bevers dammetjes in beeklopen. Onder andere in de Emissaire tussen het Smeethof en de Kettingdijk, in de Leukerbeek en in de Tungelroyse beek.

Toekomst

Uitbreidingskansen voor de Bever in het Kempen~Broek zijn er zowel aan de Belgische als de Nederlandse kant. De recent heringerichte trajecten van de Tungelroyse beek zijn zeer geschikt. Ook het Ringselven bij Budel-Dorplein is een aantrekkelijk gebied. Twee Bevers hebben dit gebied weten te bereiken, maar zijn uiteindelijk op de toegangsweg naar de zinkfabriek gesneuveld. Aan weerskanten van deze weg liggen geschikte moerasgebieden. Door de recente aanleg van tunnels en rasters is het probleem van verkeerssterfte naar verwachting opgelost. Andere potentiële leefgebieden zijn het Weerterbos, het Brabantse deel van het Kempen~Broek en de Beverbeekloop in België. Deze gebieden behoren alle tot het stroomgebied van de Dommel. De benedenloop van de Dommel is in 2013 vanuit de Maasuitwaarden rond 's-Hertogenbosch gekoloniseerd. Er zijn plannen om in de bovenlopen van de Dommel Bevers bij te plaatsen vanwege de barrièrewerking van het Wilhelminakanaal, dat de benedenlopen van de bovenlopen afscheidt (KURSTJENS, 2012).

Gijs Kurstjens,

e-mail: g.kurstjens@planet.nl

Literatuur

- DIJKSTRA, V., 2009. Verspreiding en aantalsontwikkeling van de Bever in Limburg. *Natuurhistorisch Maandblad* 98 (4): 65-70.
- HOUBEN, B. & G. KURSTJENS, 2014. Een nieuwe toekomst voor de Otter. *Natuurhistorisch Maandblad* 103 (4): 80-81.
- KURSTJENS, G., 2012. Bevers terug in de Dommel. Onderzoek in opdracht van Waterschap De Dommel. Kurstjens ecologisch adviesbureau, Beek-Ubbergen.